

ЗВІТ

ПРО ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ 052 ПОЛІТОЛОГІЯ

Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), відповідно до вимог розділу 5 Закону України «Про вищу освіту» та перегляд і оновлення освітньої програми Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) на виконання Плану роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2024-2025 навчального року, Плану роботи вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на I семестр 2024-2025 навчального року, Плану заходів з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на I семестр 2024-2025 н. р. передбачає здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти тощо.

Моніторинг проводиться у різний спосіб: шляхом долучення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання освітніх компонентів, роботодавців, фахівців-практиків, проведення зустрічей і опитування аспірантів, стейкхолдерів.

I. Проведення моніторингу Результати анонімного анкетування аспірантів

Опитування, на основі запропонованих анкет, було проведено упродовж 14 жовтня – 8 листопада 2024 р..У ньому взяло участь 7 аспірантів - політологів. За підсумками анонімного анкетування отримано такі результати.

Моніторинг освітньо-наукової програми здобувачами ступеню доктора філософії проводився у формі анкетування. Зокрема було дано відповіді на такі запитання:

1. Відповідаючи на питання чи були аспіранти ознайомлені зі змістом та особливостями засвоєння освітньо-наукової програми на початку навчання, відповідь «так» дали всі 7 (100 %) респондентів.

2. На питання, чи достатній, на думку аспірантів, зміст переліку освітніх компонентів (навчальних дисциплін) освітньо-наукової програми для їхньої якісної професійної підготовки, 7 аспірантів (100 %), які брали участь в опитуванні відповіли «так».

3. Даючи відповідь на питання, чи всі обов'язкові освітні компоненти / навчальні дисципліни, які вивчають здобувачі ступеня доктора філософії, є необхідними для професійної діяльності, 7 респондентів відповіли «так» (100 %).

4. На питання про те, які обов'язкові освітні компоненти / навчальні дисципліни необхідно включити до ОНП підготовки фахівців спеціальності 052 Політологія, 6, тобто 86 % відповіло, що не потрібно нічого міняти, 1 або 14,28 % запропонував більше уваги звернути на формування практичних навичок.

5. Даючи відповідь на питання, чи реалізували аспіранти право на вибір навчальних дисциплін із каталогу упродовж терміну навчання за освітньо-науковою програмою, «так» відповіли всі учасники опитування – 7 аспірантів (100 %).

6. Відповідаючи на питання, чи достатньо виділено часу на Вашу практичну підготовку в освітньо-науковій програмі, всі аспіранти другого року навчання (7 респондентів, 100 %), а саме вони брали участь у моніторингу, відповіли «так».

7. На питання про те, чи вдалося реалізувати свої фахові вподобання та здібності під час опанування навчальних дисциплін освітньо-наукової програми, всі 7 респондентів відповіли «так».

8. Також, відповідаючи на питання, чи правильно структурно та логічно побудований освітній процес за навчальним планом освітньо-наукової програми, за якою вони навчаються, всі 7 респондентів, (100 %) відповіли «так».

9. На питання про те, чи виконували аспіранти завдання самостійної роботи з навчальних дисциплін навчального плану освітньо-наукової програми, всі 7 (100 %) аспірантів дали позитивну відповідь.

10. На питання, чи упродовж навчання з ОНП викладачі повідомляли інформацію про можливості її опанування в умовах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності, всі 7 осіб, тобто (100 %) відповіли «так». Це можна пояснити тим, що аспіранти другого

курсу були присутні на навчальних заняттях з дисциплін, на яких наголошувалося на такій можливості.

11. Даючи відповідь на запитання, чи завжди була можливість консультиватись із викладачами з навчальних дисциплін навчального плану освітньо-наукової програми, 7 респондентів (100 %), які брали участь в опитуванні відповіли «так», зважаючи на те, що консультації із викладачами проводились відповідно до графіка консультацій та у інший час.

12. Про те, чи надавали викладачі рекомендації для виконання самостійної роботи з навчальних дисциплін щодо необхідної літератури, електронних джерел та інформацію про використання платформи MOODLE, всі 7 аспірантів – респондентів (100 %) дали позитивну відповідь.

13. На питання про те, чи використовують викладачі в освітньому процесі мультимедійні засоби під час проведення різних видів навчальних занять, 7 здобувачів (100 %) відповіли, що так.

14. Загальну оцінку якості навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін ОНП аспіранти оцінили наступним чином: на «відмінно» - 6 або 85, 68 % і на «добре» - 1 чи 14, 28 %

15. У результаті проведеного моніторингу (відповідей на запитання анкети), один аспірант запропонував під час проведення практичних занять більше акцентувати увагу на формуванні практичних навичок

II. Підсумки моніторингу ОНП зі спеціальності 052 Політологія серед стейкхолдерів та роботодавців.

До участі в моніторингу ОНП зі спеціальності 052 Політологія було залучено стейкхолдерів та роботодавців, отримано такі результати:

- зокрема, вони вважають, що найбільший вплив на ефективність професійної діяльності випускника К-ПНУ впливає рівень загальнотеоретичної підготовки, який включає базові (професійні) компетентності;

- оцінюючи високу якість підготовки аспірантів, внесено пропозицію - сформулювати ООК 03 у такій редакції «Українське академічне письмо з основами академічної доброчесності»;

- зазначено, що якість підготовки фахівців ОНП зі спеціальності 052 Політологія, повністю відповідає сучасним вимогам ринку праці;

серед пропозицій запропоновано збільшити обсяг кредитів (до 4) науково-педагогічної практики;

- також запропоновано у контексті російсько-української війни, що досі триває, ввести в освітній процес освітній компонент у такій редакції: «Теорія та практика гібридних воєн у сучасному світі»;
- в цілому, респонденти вважають, що ОНП зі спеціальності 052 Політологія забезпечує формування необхідних загальних і спеціальних (фахових) компетентностей у випускників – аспірантів.

Висновок

Проведений моніторинг показав, що підготовка докторів філософії зі спеціальності 052 Політологія на історичному факультеті Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка повністю відповідає сучасним вимогам ринку праці та відповідає запитам стейкхолдерів загалом. Зокрема, всі 7 аспірантів, які брали участь у моніторингу програми відзначили, що зміст переліку освітніх компонентів ОНП зі спеціальності 052 Політологія достатній для їхньої якісної професійної підготовки і всі обов'язкові освітні компоненти / навчальні дисципліни, які вивчають здобувачі ступеня доктора філософії, є необхідними для професійної діяльності. На думку аспірантів про те, які обов'язкові освітні компоненти / навчальні дисципліни необхідно включити до ОНП підготовки фахівців спеціальності 052 Політологія 6 респондентів, тобто 86 % відповіло, що не потрібно нічого міняти, 1 або 14,28 % запропонував більше уваги звернути на формування практичних навичок. Також всі 7 (100 %) аспірантів дали позитивну відповідь про те, що: реалізували право на вибір навчальних дисциплін із каталогу упродовж терміну навчання; про достатню кількість виділеного часу на практичну підготовку в освітньо-науковій програмі. Всі 7 (100 %) учасників моніторингу відповіли, що їм вдалося реалізувати свої фахові вподобання та здібності під час опанування навчальних дисциплін освітньо-наукової програми. Також всі 7 респондентів (100 %) відповіли «так» стосовно структури та логічної будови освітнього процесу за навчальним планом освітньої наукової програми, за якою вони навчаються. Усі аспіранти другого року навчання (7 (100%)) дали позитивну відповідь : а) постійно виконували завдання самостійної роботи з навчальних дисциплін навчального плану і завжди мали можливість консультуватися з викладачами; б) під час навчання з ОНП викладачі повідомляли інформацію про можливості її опанування в умовах внутрішньої і міжнародної академічної мобільності; в) викладачі надавали рекомендації для виконання самостійної роботи з навчальних дисциплін щодо необхідної літератури,

електронних джерел та інформацію про використання платформи MOODLE; г) в освітньому процесі викладачі використовують мультимедійні засоби під час проведення різних видів навчальних занять, 7 здобувачів (100 %) відповіли, що так.

Загальну оцінку якості навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін ОНП аспіранти оцінили наступним чином: на «відмінно» - 6 або 85, 68 % і на «добре» - 1 чи 14, 28 %. У результаті проведеного моніторингу, один аспірант запропонував під час проведення занять більше акцентувати увагу на формуванні практичних навичок.

Під час моніторингу стейкхолдери зазначили, що якість підготовки аспірантів спеціальності 052 Політологія висока та відповідає вимогам ринку праці. Крім того, всі респонденти відмітили, що ОНП спеціальності 052 Політологія забезпечує формування необхідних загальних і спеціальних компетентностей.

Пропозиції щодо вдосконалення освітньо-професійної програми

Стейкхолдерами/роботодавцями відмічено високий рівень якості підготовки фахівців - докторів філософії зі спеціальності 052 Політологія. Однак, актуальними залишаються питання щодо практичної складової під час викладання дисциплін освітньо –наукової програми (побажання аспіранта-респондента). Вони зазначили, що найбільший вплив на ефективність професійної діяльності майбутнього випускника–аспіранта має рівень загальнотеоретичної підготовки, який включає базові (професійні) компетентності. Важливою є також спрямованість освітнього процесу на посилення практичної готовності аспірантів до самостійної дослідницької і науково-педагогічної діяльності. Аспіранти та стейкхолдери/роботодавці висловились щодо вдосконалення індивідуальної роботи з аспірантами на предмет підтримання та розвитку їхньої мотивації до якісного навчання, набуття компетентностей та практичних навичок і вмінь. Учасники моніторингу визнали за доцільне посилити увагу до питання академічної доброчесності. Зокрема, Б.Л. Дем'яненко - декан соціально-психологічного факультету, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології (Університет Григорія Сковороди в Переяславі) висловив пропозицію сформулювати ООК 03 у такій редакції: «Українське академічне письмо з основами академічної доброчесності»; збільшити обсяг кредитів науково-педагогічної практики (до 4кредитів). Також вніс пропозицію про те, що у контексті російсько-української війни, яка досі триває, можна

ввести в освітній процес освітній компонент, наприклад, у такій редакції: «Теорія та практика гібридних воєн у сучасному світі».

Під час обговорення ОНП в онлайн режимі, використовуючи програму Google Meet, роботодавці/стейкхолдери (С.М Дерев'янюк доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних інститутів та процесів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та В. М. Гоцуляк доктор політичних наук, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук, Хмельницький національний університет) позитивно оцінили збалансованість освітніх компонентів у чинній освітньо-науковій програмі і навчальному плані підготовки доктора філософії зі спеціальності 052 Політологія. Учасники моніторингу визнали за доцільне посилити практичну спрямованість навчальної дисципліни «Інноваційні технології методики викладання соціально – політичних дисциплін та науково-педагогічна діяльність викладача», а також залучати аспірантів до участі у науково-дослідних проектах і реалізації академічної мобільності.

Також, члени кафедри політології та філософії внесли пропозицію замінити члена робочої групи з ОНП 052 Політологія кандидата політичних наук, доцента В.В. Кобильника ввівши кандидата політичних наук, доцента В.Ю. Маркітантова.

Обговорення освітньої програми на засіданні кафедри

На засіданні кафедри політології та філософії 15 листопада 2024 року відбулося обговорення ОНП доктора філософії зі спеціальності «Політологія». Гарант освітньої програми – доктор політичних наук, професор Сергій Вонсович - презентував освітньо – наукову програму, відзначивши якісну підготовку аспірантів другого року навчання, оцінену стейкхолдерами. Під час обговорення виступили члени групи розробників ОНП і науково - педагогічні працівники, які забезпечують викладання навчальних дисциплін на цій програмі, зокрема, доценти Ольга Віннічук (навчальна дисципліна «Сучасна зарубіжна та українська політична наука»), Вадим Маркітантов. (навчальна дисципліна «Методологія політичної науки») і наукові керівники аспірантів.

Ознайомившись із пропозиціями, запропонованими стейкхолдерами/роботодавцями та аспірантами, членами кафедри внесено такі зміни до ОНП 052 Політологія :

- замінити члена робочої групи з ОНП 052 Політологія, кандидата політичних наук, доцента В.В. Кобильника, ввівши кандидата політичних наук, доцента В.Ю. Маркітантова;

- з метою спрямованості освітнього процесу на посилення практичної готовності аспірантів до самостійної дослідницької і науково-педагогічної діяльності, збільшити обсяг кредитів науково-педагогічної практики (до 6 кредитів), скоротивши освітні компоненти професійної підготовки, що мали по 4 кредити до 3 кредитів, зокрема: ООК 05 Методологія політичної науки; ООК 07 Соціально-політичний процес; ООК 09 Інноваційні технології методики викладання соціально – політичних дисциплін та науково-педагогічна діяльність викладача;

- узгодити попередній виклад ООК 03 «Українське академічне письмо» із формулюванням ООК 03 у такій редакції: «Українське академічне письмо з основами академічної доброчесності», запропонованим стейкхолдером/роботодавцем, оскільки ООК 03 (освітні компоненти загальної підготовки) формувалися відповідно до Наказу №8-ОД від 10.01.2024 р. у КПНУ імені Івана Огієнка;

- ввести в освітній процес (зокрема у освітні компоненти вільного вибору аспіранта) освітній компонент, у такій редакції: «Теорія та практика гібридних воєн у сучасному світі»;

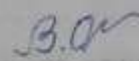
- з метою збільшення формування практичних навичок, замінити проведення семінарських занять з навчальної дисципліни «Інноваційні технології методики викладання соціально – політичних дисциплін та науково-педагогічна діяльність викладача» проведенням практичних занять.

Гарант ОНП «Політологія»
Освітньо-наукового рівня освіти

Сергій ВОНСОВИЧ

Завідувач кафедри
політології та філософії

Ольга ВІННИЧУК